

Sygn. akt VIII U 1805/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Dorota Stańczyk

Protokolant starszy sekretarz sądowy Anna Młynarska

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2016 roku w Lublinie

sprawy J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 19 sierpnia 2014 roku znak: (...)/ (...)- (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VIII U 1805/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 sierpnia 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdził, że J. K. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, od dnia 18 września 2008r. do dnia 4 lutego 2009r. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż jest to okres pobierania zasiłku macierzyńskiego w związku z zatrudnieniem na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy u płatnika (...) spółka z o.o. , a następnie od 01 października 2008r. u płatnika (...) (decyzja k. 1-2 a.u.).

W odwołaniu od tej decyzji pełnomocnik wnioskodawczynie wniósł o jej uchylenie w całości, wskazując na dobrowolne podleganie przez J. K. ubezpieczeniom społecznym we wskazanym w decyzji okresie z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (odwołanie k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odrzucenie, z uwagi na braki formalne odwołania oraz wskazał, że w okresie objętym zaskarżoną decyzją wnioskodawczynie pobierała zasiłek macierzyński z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę i w związku z tym powstał dla niej obowiązek ubezpieczeń społecznych z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej (odpowiedź na odwołanie k. 3-4v a.s.).

W toku postępowania braki formalne odwołania zostały uzupełnione (k. 8 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje

J. K., w okresie od dnia 2 listopada 2005r. do dnia 30 września 2008r. była zatrudniona w spółce audytorskiej - (...) SP. Z O.O. z siedzibą w W., przy ul. (...), na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Od dnia 1 października 2008r. wiązał ją stosunek pracy z płatnikiem (...). Z tytułu umowy o pracę, we wskazanych okresach wnioskodawczyni była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Jej wynagrodzenie wynosiło wówczas około 3500 zł brutto.

Z tytułu powyższego zatrudnienia, od dnia 18 września 2008r. do dnia 4 lutego 2009r. skarżąca przebywała na urlopie macierzyńskim i pobierała zasiłek macierzyński (protokół z przesłuchania wnioskodawczyni k. 64 a.s., dołączona płyta CD z zeznaniem – k. 65 a.s.).

W tym samym czasie, od dnia 1 grudnia 2005r. skarżąca dokonała zgłoszenia płatnika składek na druku ZUS ZFA i zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej, zarejestrowanej na podstawie wpisu do ewidencji Urzędu Miasta L. pod numerem (...) (bezsporne, dane z KSI – Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS – decyzja k. 1-2 a.u.).

Powyższy, niesporny stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego oraz zeznania wnioskodawczyni. Powyższe dowody Sąd obdarzył wiarą, gdyż nie budziły wątpliwości oraz nie były kwestionowane przez strony.

Odwołanie nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Wskazać należy, iż zgodnie z treścią przepisów art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.) osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu od dnia rozpoczęcia do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 6 ust. 1 pkt 19 ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami przebywającymi na urloпах wychowawczych lub pobierającymi zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego.

Przepis art. 9 ust. 6 cytowanej ustawy (w wersji obowiązującej do dnia 31 sierpnia 2009r.) przewidywał, iż osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8 i 19, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli nie mają ustalonego prawa do emerytury lub renty i nie mają innych tytułów rodzących obowiązek ubezpieczeń społecznych.

Z wyżej cytowanych przepisów wynika, iż ustawodawca przyjął zasadę pierwszeństwa obowiązkowego ubezpieczenia z jednego (pracowniczego) tytułu, stanowiąc w art. 9 ust. 1 cytowanej ustawy, że osoby będące pracownikami, „spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów”, są obejmowane ubezpieczeniami tylko z jednego (pracowniczego) tytułu. W stosunku do osób przebywających na urloпах wychowawczych lub pobierających zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego, obowiązek ubezpieczenia z tego tytułu pojawia się tylko wtedy, gdy „nie mają ustalonego prawa do emerytury lub renty i nie mają innych tytułów rodzących obowiązek ubezpieczeń społecznych” (art. 9 ust. 6 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 19 cytowanej ustawy). Oznacza to, że osoby przebywające na urloпах macierzyńskim i wychowawczym, mające inny jeszcze niż korzystanie z tych urloпов tytuł rodzący obowiązek ubezpieczenia (np. prowadzenie działalności pozarolniczej), nie podlegają obowiązkowi ubezpieczeń emerytalnego i rentowych na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 19 ustawy (pobieranie zasiłku macierzyńskiego), ale z mocy art. 6 ust. 1 pkt 5 (prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej).

Wynika to z faktu, iż w okresie urloпов macierzyńskiego (art. 180 KP) i wychowawczego (art. 186 KP) pracownicy nie świadczą pracy - są zwolnieni z obowiązku świadczenia pracy. Wówczas pracownicy nie mają prawa do

wynagrodzenia, a otrzymują świadczenia z zabezpieczenia społecznego (zasiłek macierzyński albo dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego), które mają w pewnej mierze zrekomensować niepobieranie wynagrodzenia.

Niewątpliwym jest, że przerwa w świadczeniu pracy z tytułu urodzenia dziecka i sprawowania nad nim osobistej opieki nie powoduje utraty statusu pracownika, jednakże nie oznacza, że nadal aktualnym jest pracowniczy tytuł ubezpieczenia. W tym miejscu należy wyjaśnić, że (art. 16 ust. 2 cytowanej ustawy) składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ponoszą w równych częściach ubezpieczony i płatnik (pracodawca). Skoro zaś podczas pobierania zasiłku macierzyńskiego i zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego pracownik nie zachowuje prawa do wynagrodzenia, należy przyjąć, iż ustał tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych ze stosunku pracy. A więc w sytuacji przerwy w świadczeniu pracy z tytułu urodzenia dziecka i sprawowania nad nim osobistej opieki, pracownik nie ma obowiązku uiszczenia składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, tak samo jak i pracodawca - ze względu na nieświadczenie pracy przez pracownika. W takiej bowiem sytuacji, składki tych osób finansuje w całości budżet państwa (art. 16 ust. 8 ustawy systemowej). Z tego wynika, że ustawodawca na czas opieki nad dzieckiem, w miejsce stosunku pracy (mimo jego formalnego trwania), wprowadził odrębny tytuł obowiązkowych ubezpieczeń społecznych w postaci pobierania zasiłku macierzyńskiego i zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego.

Skoro więc, zgodnie z art. 9 ust. 6 ustawy systemowej, osoby przebywające na urlopiach wychowawczych i pobierające zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli nie mają ustalonego prawa do emerytury lub renty i nie mają innych tytułów rodzących obowiązek ubezpieczeń społecznych, a obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące (art. 6 ust. 1 pkt 5), to w sytuacji gdy obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych przestał wywodzić się z zatrudnienia, a powstał z uwagi na korzystanie z urlopu wychowawczego i pobieranie zasiłku macierzyńskiego albo zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego - pojawia się tytuł obowiązkowego ubezpieczenia ze względu na prowadzenie pozarolniczej działalności. Tytuł ten tym samym niejako eliminuje dotychczasowe ubezpieczenie z tytułu korzystania z urlopu wychowawczego i pobierania zasiłku macierzyńskiego albo zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego.

Powoduje to obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej (vide: wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 14 czerwca 2005r. - I UK 280/04, Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2006, Nr 3-4, poz. 61, str. 156 . Takie samo stanowisko zostało zawarte w uchwale oraz jej uzasadnieniu Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 23 maja 2006r. (III UZP 2/06, Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2007, Nr 1-2, poz. 20, str. 42), w której ostatecznie rozstrzygnięto wątpliwości wnikające z niejednoznacznego dotychczas orzecznictwa w zakresie ustalenia jaki tytuł ubezpieczenia społecznego powstaje w czasie korzystania z zasiłku macierzyńskiego lub urlopu wychowawczego osoby prowadzącej pozarolniczą działalność, jednocześnie pozostającej w stosunku pracy. W uchwale tej Sąd Najwyższy stwierdził, iż osoby, które w okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego lub urlopu wychowawczego pozostają w stosunku pracy i równocześnie prowadzą pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu prowadzenia tej działalności .

Z powyższego wynika, iż stanowisko organu rentowego w przedmiocie objęcia J. K. obowiązkiem ubezpieczeń społecznych z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej było prawidłowe i, zatem złożone odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie. Tym samym stanowisko pełnomocnika skarżącej, iż należy uznać za skuteczne objęcie jej za okres od 11 września 2008r. do 11 lutego 2009 r. (więc również w spornym okresie), na jej wniosek, dobrowolnym ubezpieczeniem społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej , a tym samym wydawanie zaskarżonej decyzji było zbędne, jest nieprawidłowe. W okresie objętym zaskarżoną decyzją wnioskodawczyni podlegała bowiem obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu od dnia 18.09.2008r. do 04.02.2009r.

Dlatego też fakt zgłoszenia przez płatnika dokumentów zgłoszeniowych z datą od dnia 11.09.2008r. oraz z datą od 11.02.2009r. , w których wnioskodawczyni zgłosiła chęć korzystania z dobrowolnego ubezpieczenia

społecznego pozostaje bez znaczenia, nie miała ona bowiem prawa wyboru pomiędzy dobrowolnym a obowiązkowym ubezpieczeniem. Ponadto dokonała tego zgłoszenia do ubezpieczenia po terminie, bo dopiero listem poleconym w dniu 23.07.2014r. zostały wysłane dokumenty zgłoszeniowe (bezsporne , akta ZUS, k.3, 15-18)

Mając na uwadze powyższe, na podstawie wyżej cytowanych przepisów i art. 477¹⁴ § 1 kpc Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji wyroku.